

Filip Bilsen
Communicatie & Educatie fABULEUS
filip@fabuleus.be

EEN FEEST VOOR IEDEREEN DIE SOMS WAKKER LIGT VAN DE VRAAG: BEN IK RAAR?

Van jongs af leren we wat raar is en wat normaal. In het beste geval lachen we om rare dingen, rare mensen, rare uitspraken, rare gewoontes en rare verlangens. In het slechtste geval keuren we ze af.

Telkens als we met een kind kijken naar iets raars, hebben we de neiging om uit te leggen dat het 'niet normaal' is: de zon is niet blauw. Mensen hebben normaal twee benen, geen drie. Je draagt je T-shirt niet achterstevoren. We zetten geen kerstboom in de zomer. Je eet geen frietjes als ontbijt. Dat zou raar zijn.

Doe normaal.

Raar is alles wat anders is. Alles wat we niet begrijpen. We zijn dikwijls bang om raar te zijn. Zeker als kind. Als je raar bent hoor je er niet bij. Ons hele leven lang doen we er alles aan om in het plaatje te passen. Zelden stellen we de vraag: wie bepaalt wat normaal is? En is normaal niet net heel raar?

De theaterproductie *RAARHAAR* toont de dromen van vijf kinderen die in het echte leven misschien raar zijn, maar in hun eigen dromen doodnormaal. We hopen dat deze productie inspiratie biedt om na te denken over al onze rare trekjes. Alles wat ons raar maakt, maakt ons ook uniek. Raar is speciaal. Raar is cool. De laatste mode, de nieuwste technologie, de spannendste games, de grootste filosofieën, de mooiste verhalen worden bedacht door mensen die anders naar de wereld durven kijken.

TEASER 1

<https://vimeo.com/898074321>

VERWELKOMING DOOR DE REGISSEUR

Beste Docenten,

Met veel enthousiasme verwelkom ik jullie en jullie klas binnenkort bij de voorstelling van *RAARHAAR*. Deze voorstelling is een viering van diversiteit en een eerbetoon aan de verbeelding. Het verhaal ontvouwt zich tussen droom en realiteit en neemt de leerlingen mee op een ontdekkingsreis langs verschillende verhalen over anders-zijn.

Ik ben Noa Pylyser en ik heb het genoeg gehad deze voorstelling te regisseren. Naast mijn werk in theater ontwikkel ik onderwijsprogramma's voor culturele instellingen. Tijdens het creatieve proces van deze voorstelling werd al snel duidelijk dat de thema's zich uitstekend lenen voor verdiepende gesprekken met leerlingen.

In deze brief deel ik lesmateriaal dat de ervaring van de voorstelling kan verrijken. De opdrachten staan los van elkaar, dus de volgorde maakt niet uit en de opdrachten kunnen ook na de voorstelling behandeld worden. Ik geef per opdracht een geschatte tijdsduur aan. Veel plezier met deze lesbrief en natuurlijk met de voorstelling zelf.

Met vriendelijke groeten,

Noa

TEASER 2

<https://vimeo.com/902912119>

BRIEF AAN DE LEERLINGEN

Hallo allemaal,

Binnenkort gaan jullie naar de voorstelling *RAARHAAR*! Ik ben Noa ik ben de regisseur van de voorstelling. Weet iedereen wat een regisseur is?

Ik heb ervoor gezorgd dat alles in de voorstelling op de juiste plek staat, net als een kok in een restaurant die ervoor zorgt dat het eten in de goede volgorde op tafel komt: eerst het voorgerecht, dan het hoofdgerecht en als laatste het toetje!

In de voorstelling *RAARHAAR* gaan we kijken naar vijf dromen van kinderen. Deze dromen zijn net als een eigen wereld, heel anders dan wat we normaal meemaken als we wakker zijn. Het is superleuk om dingen te bedenken die anders zijn, die een beetje raar zijn!

Een blaffende kat.

Regen die omhoog valt.

Een auto die over water kan rijden.

Een boek dat je moet ruiken in plaats van lezen.

Pizza met chocoladesaus.

Een klok die teruggaat in de tijd.

In een droom kan alles. En in een theatervoorstelling eigenlijk ook.

Hopelijk hebben jullie zin om te zien welke dingen wij hebben bedacht. Maar misschien heb je zelf ook wel zin gekregen om rare dingen te bedenken.

Tot bij de voorstelling!

Groetjes Noa

FILOSOFISCH GESPREK (10 min)

Laat de kinderen een lijstje maken van dingen die zij raar vinden (3min). Dit lijstje mogen ze voorlezen aan hun buurvrouw of buurman. Vraag ze welke dingen ze van het lijstje van de ander ook raar vinden en welke dingen ze van het lijstje van de ander eigenlijk normaal vinden. Hier mogen ze het even in tweetallen over hebben. Trek daarna het het gesprek open naar de groep.

FILOSOFISCH GESPREK (20 min)

Voor het volgende gesprek is het fijn om met iedereen in een kring te zitten, zodat iedereen elkaar aan kan kijken tijdens het praten. Het is goed om te benoemen dat iedereen een eigen mening mag hebben tijdens het filosoferen en dat er niet een goed of een fout antwoord is. We kunnen veel van elkaar leren en je mening mag er zijn en je mening kan ook veranderen. Als docent kan het interessant zijn om je eigen mening niet te geven en leerlingen niet te bevestigen, zodat ze zich vrij voelen om te antwoorden en niet bij jou zoeken naar bevestiging.

We geven startvragen die kunnen prikkelen en inspireren. Daarna is het fijn om door te praten. Vragen als 'wie denkt daar anders over' of 'waarom zeg je dat' kunnen het gesprek vaak verder helpen. Door zelf nieuwsgierig te zijn naar de antwoorden van je leerlingen kom je het best op een interessant gesprek.

Welke dingen vind jij raar? Waarom is dat zo? Wat bedoel je eigenlijk als je zegt dat iets 'raar' is?

Zijn er bepaalde dingen die voor jou heel normaal zijn, maar die andere mensen misschien raar vinden?

Is het al eens gebeurd dat je iets eerst heel raar vond, na een tijdje normaal?

Wanneer voelde jij je voor het laatst raar? Was je alleen of waren er mensen in de buurt? Voelde het vervelend? Of juist leuk?

Ben je soms bang om raar te zijn? Wat doe je dan?

Hoe beslis je wat raar is en wat normaal? Bepaal jij dat helemaal zelf of leer je dat ergens anders? Denk bijvoorbeeld aan:

- ❖ ouders
- ❖ boeken
- ❖ wetenschap
- ❖ je beste vrienden
- ❖ je klasgenoten
- ❖ school
- ❖ jouw juf/meester
- ❖ Instagram
- ❖ boeken
- ❖ wetenschap
- ❖ kunst
- ❖ televisie
- ❖ reclame
- ❖ religie

Kies een top 3 van de mensen of dingen die het meest invloed hebben op jouw idee van wat normaal of raar is.

Denk eens over jouw favoriete personage uit een boek, een film, een tv-programma of een videogame. Welke eigenschappen maakt dat personage zo leuk? Zijn het de doodnormale eigenschappen of juist de rare trekjes?

Hoe zou het voelen als je altijd op alle vlakken extreem normaal bent?

Denk je dat een dier zich soms raar voelt?

THEATERCODES (15 min)

Het is altijd goed om vooraf nog eens de theatercodes te bespreken, zeker wanneer je leerlingen nog niet zo vaak naar het theater zijn geweest. Onderstaand filmpje is een goede opener.

Dit gesprek gaat dus over wat we met zijn allen van elkaar verwachten in het theater. In welke omstandigheden komt een voorstelling het best tot zijn recht? Zo is het voor een acteur heel fijn als het publiek uitbundig reageert, maar ook als het weer stil wordt. Het lastigst zijn allerlei geluiden die niets met de voorstelling zelf te maken hebben (telefoons, gebabbel, gehoest, geluid van snoepzakjes of hoestbonbons...).

Video over theatercodes: <https://www.youtube.com/watch?v=of0T3A0n--8>

Je kan het gesprek starten vanuit de eigen ervaringen van de leerlingen. Naar welke voorstellingen zijn ze al geweest? Wat vonden ze fijn? Wat vonden ze lastig? Hebben ze ooit al zelf applaus in ontvangst genomen? Hoe voelt dat?

Ook in dit gesprek kan je een link leggen met de thematiek 'raar of normaal'.

Bedenk hoe het er normaal aan toe gaat in een theaterzaal en fantaseer een voorstelling waarin alle codes op hun kop worden gezet. Misschien begint de voorstelling met applaus? Misschien zit de acteur in de tribune en het publiek op het podium? Misschien is het publiek de hele voorstelling aan het woord en luistert de acteur naar hun gebabbel?

LUISTER EN TEKEN (15 min)

De voorstelling begint met een verhaal over het ontstaan van de droomwereld van onze hoofdpersonages. Hier kan je alvast een stukje luisteren:

<https://vimeo.com/87934008>

Kan je het voor je zien? Een harige wereld? Haar dat maar groeit en groeit en groeit?
En niet is weg te scheren? In een droom kan alles en hoeft het niet logisch te zijn.

Rare dingen zijn normaal in dromen.

Teken de wereld die jij voor je zag. Heeft deze wereld een naam?

STELLINGENSPEL (10 min)

Ki wil graag normaal zin!

Ji bint normaal!

Dos ki wil dingi's vraagen aan ji

Ols ji dinkt 'jaa da's normaal'

ji ga staan

Ols ji dinkt 'no da's raar'

ji blift zitto.

Ok?

Wat raar is voor jou, is misschien normaal voor mij. En omgekeerd. Bij deze opdracht maak je die verschillende opvattingen in de klas zichtbaar. En tegelijk ontdek je dat uiteindelijk iedereen een beetje raar is.

Leg een stelling voor aan de klas. Als de leerlingen de stelling normaal vinden, gaan ze staan. Als ze het raar vinden, blijven ze zitten.

Je kan ervoor kiezen om de vraag te stellen in het Nederlands. Of in een rare, zelf uitgevonden taal. We geven een paar voorbeelden, maar verzin vooral nieuwe vragen.

TIST

Ki pis altid in mi ondirbrok. Noit ni op tolit.

Normaal = staan. Raar = blif zitten

DI STILLINGE

1. Ki dinkt soms dat 1 paar sokki's geluk bringen...
2. Ki mist mi huis soms als ki op kamp of logeren ben...
3. Ki lust gin vis.
4. Ki haat soms iedereen?
5. Ki kon soms niet slapen hoe hard ki ook probeert?
6. Ki wil soms hil hard roepen ols het nit mog?
7. Ols er sta (bv in in museum) "niet aanraken" ki wil juist aanraken?
8. Ki dinkt soms dat min mama ni min mama is? Dat ki bin geadopteerd?
9. Ki mis min vriend soms ols hi of zi er gewoon is?
10. Ki lieg soms, zonder dat ki weet waarom?
11. Ki dinkt soms dat iedereen an geheime club heef waar iedereen mi uitlacht?
12. Ki zou soms liver ni naar school gaan?

IF I WERE A FISH – EEN SONG OVER HOE COOL HET IS OM ANDERS TE ZIJN (15 min)

<https://www.youtube.com/watch?v=HVMc1ANfeMw>

Why's everybody on the internet so mean?

Why's everybody so afraid of what they've never seen?

Bekijk de clip samen met de kinderen.

Waarover gaat het nummer?

Sinds het nummer *If I were a fish* online staat op TikTok, is de video al miljoenen keren bekeken. “Ik druk mezelf graag uit op de puurste manier”, vertelde Corook in een interview aan Rolling Stone. “En ik denk dat ik hierdoor buiten veel hokjes of groepen blijf. Of het nu gaat om hoe ik eruit zie of mijn gender of mijn muzieksmaak. Het doet me soms heel eenzaam voelen, alsof ik nergens bij hoor.” Op sociale media krijgt Corook dan ook vaak te maken met kwetsende opmerkingen van mensen die haar niet begrijpen of afkeuren.

Het is haar vriendin die het duwtje in de rug gaf om daar een lied over te schrijven. “Olivia troostte me en zei dat ik zo raar mogelijk moest gaan doen, want het is ook daarom dat ik hilde. Daarop zei ik: ‘Als ik een vis was, zouden mensen me net heel cool vinden door alle dingen die mij anders maakten. Ik zou een grote, mollige vis zijn en mensen zouden dol op mij zijn.’ Olivia vond dat een rare opmerking, maar net daarom moedigde ze me aan om er

verder op door te gaan.”

Toen de video online kwam, werd die in twee uur tijd een miljoen keer bekeken. Vooral jongeren lijken erdoor geïnspireerd. “Ik had dit nummer op die leeftijd zelf ook kunnen gebruiken”, zegt Corook. Hoe ze het succes ervan verklaart? “Het herinnert mensen eraan hoe cool het is om anders te zijn. Om niet per se in een vakje thuis te horen. Jezelf blijven is sowieso het allerbeste.”

Hebben de kinderen zelf al te maken gehad met (online) pesten?

Hoe reageert Corook op iedereen die haar raar vindt?

Eerst voelde ze zich klein en eenzaam en moest ze erom huilen.

Door dit nummer te maken leerde ze haar eigen raarheid te omarmen. Ze was ook een troost voor miljoenen andere jongeren die zich soms een buitenbeentje voelen.

Wat als we het woord ‘raar’ vervangen door het woord ‘uniek’? Noem één ding dat jou uniek maakt.

*How lucky are we?
Of all the fish in the sea?
You get to be you
And I get to be me
Just let them be mean
We're as free as can be
To be the you-est of you
And the me-ist of me*

